

Konkurs na cykl zajęć edukacyjnych o prawach dziecka i ich realizacji w praktyce

Klasy IV-VI szkoły podstawowej

Scenariusz nr 1

Temat: *Twoje prawa ważna sprawa*¹.

Cele:

- wprowadzenie do tematyki Praw Dziecka,
- zapoznanie z historią Mary Ellen Wilson,
- rozważenie Praw Dziecka pod kątem ich wpływu na życie codzienne dzieci,
- zapoznanie się z zakresem tematycznym Konwencji o Prawach Dziecka.

Środki dydaktyczne:

- „Twoje Prawa”
- „Konwencja o Prawach Dziecka”

Pozycje te zostały wydane przez UNICEF i są dostępne na stronie organizacji
<http://www.unicef.pl/prawa-dziecka/dla-dzieci>

- Kartki papieru, mazaki, taśma samoprzylepna

Czas zajęć: 45 min

Przebieg zajęć:

1. Rozpoczynając lekcję poinformuj dzieci, że zakładacie dziś KLASOWĄ AGENCJĘ PRASOWĄ, której zadaniem będzie upowszechnienie wiedzy na temat Praw Dziecka w szkole. Wykorzystany zostanie szkolny radiowęzeł i gazetki ściennie na korytarzach. Metody pracy Klasowej Agencji Prasowej na rzecz promowania wiedzy o Prawach Dziecka to:

- 5-10 min audycje w radiowęzle
- spoty reklamujące wiedzę na temat Praw Dziecka oraz poszczególnych artykułów Konwencji
- sondaże wśród uczniów szkoły
- wywiady
- konkursy dla słuchaczy audycji i czytelników
- oraz inne zaproponowane przez klasowych dziennikarzy sposoby dotarcia do uczniów szkoły

2. Zakomunikuj dzieciom, co jest bardzo ważne aby Klasowa Agencja Prasowa odniosła sukces. Jak istotna jest ich praca nad zdobyciem jak największej wiedzy o Prawach Dziecka. Możesz to zrobić następująco:

Kompetentni dziennikarze to tacy, którzy wiedzą jak najwięcej na temat, którym się zajmują. Takimi specjalistami w dziedzinie Praw Dziecka chcemy zostać również i my, dlatego musimy

---

¹ Tytuł lekcji zainspirowany książką P. Stalfelt: *Twoje prawa ważna sprawa*, Czarna Owieczka, Warszawa 2011.

zacząć od zapoznania się z podstawowymi informacjami na temat Konwencji Praw Dziecka, roli Rzecznika Praw Dziecka oraz na czym polega praca Komitetu Praw Dziecka. Przewodnikiem po nowej dziedzinie wiedzy będzie dla nas Dominik. To chłopiec, który w książeczce „Twoje Prawa” odpowiadając na listy dzieci w Waszym wieku, uczy jak ważna jest znajomość swoich praw w codziennym życiu.

3. Rozdaj dzieciom wydruki książeczek „Twoje Prawa” i „Konwencji o Prawach Dziecka”. Poinformuj uczniów i uczennice, że historia Praw Dziecka nie jest zbyt długa, oznacza to, że dzieci stosunkowo niedawno doczekały się zbioru przepisów prawnych, które je chronią. Opowiedz o wydarzeniu, które spowodowało, że zaczęto baczniej obserwować to co dzieje się z dziećmi. Możesz wykorzystać informacje opublikowane na stronie UNICEFu.

„Historia praw dziecka nie jest zbyt długa bowiem dopiero na przełomie XVIII i XIX wieku w świadomości ludzi ukształtowało się przekonanie, że dziecko potrzebuje specjalnej opieki i ochrony. W okresie średniowiecza i kilku kolejnych epok hołdowano przekonaniu, że dziecko, będące zaledwie „materiałem” na człowieka, wymaga surowego traktowania i bezwzględnej dyscyplinowania, ponieważ tylko w ten sposób może wyrosnąć na pełnowartościową jednostkę ludzką. Rodziło się wiele dzieci, ale niewiele z nich miało szansę dożyć wieku kilku lat - nie tylko ze względu na trudne warunki sanitarne itp., ale także brak należytej opieki i troski.

Osobą, której tragiczna historia zapoczątkowała w XIX w. działalność międzynarodowego ruchu na rzecz ochrony praw dzieci, była 8-letnia dziewczynka, Mary Ellen Wilson z Baltimore, bita regularnie przez matkę. Pomoc uzyskała od osób należących do lokalnego oddziału stowarzyszenia przeciwdziałania okrucieństwu wobec zwierząt. Pod wpływem tamtego wydarzenia od roku 1874 w USA powstało ponad 200 różnych lokalnych stowarzyszeń, których celem była ochrona dzieci przed przemocą. Zaczęto traktować je jako pełnowartościowych ludzi, którzy jako osoby jeszcze niedorose potrzebują szczególnego traktowania, opieki i warunków życia, które mogą zapewnić im możliwość prawidłowego rozwoju. Państwo, samorządy i organizacje społeczne postawiły sobie za cel działanie na rzecz dobra dzieci i przestrzegania ich praw do godziwego życia.

Stopniowo także w innych krajach powstawały organizacje chroniące dzieci i walczące w imię ich praw. Od 1880 r. w Europie powstawały towarzystwa międzynarodowe (kryminologów, sędziów dla nieletnich, opieki nad dziećmi porzuconymi i bezdomnymi), które pracowały nad łagodzeniem prawa karnego dla nieletnich, zakładaniu placówek wychowawczych i opiekuńczych dla dzieci itp.

Po raz pierwszy prawa dziecka zapisano w Deklaracji Genewskiej z 1924 jednak najważniejszym, kompleksowym dokumentem określającym prawa dziecka jest Konwencja o prawach dziecka”.²

3. Poproś, aby dzieci przeczytały informacje ze strony 2 „Konwencji o Prawach Dziecka” i przewertowały książeczkę (Uczniowie powinni zwrócić uwagę na to, jak definiowana jest Konwencja oraz, że składa się z artykułów). Następnie, poproś aby, zanotowały na dużej kartce papieru najważniejsze informacje z tego co im opowiedziałś/leś oraz tego co zapamiętały z lektury. Kartkę zawieście na ścianie klasy, będzie przypominać uczestnikom

---

² <http://www.unicef.pl/prawa-dziecka/geneza-praw-dziecka>

lekcji o najważniejszych informacjach. Wraz z kolejnymi zajęciami „Mapa Myśli” będzie się rozrastać i sygnalizować o czym należy pamiętać.

4. Pamiętaj o tym, aby na każdym etapie pracy pozwalać dzieciom swobodnie wyrażać swoje emocje. Odwołuj się również bezpośrednio do ich odczuć, np. pytaj czy zaskoczyła ich informacja, że wcześniej uważano, że można bić dzieci.

Podkreślaj, że powstanie dokumentu jakim jest Konwencja Praw Dziecka wyrastało z potrzeby i konieczności ochrony dzieci. Każdy z artykułów, może się odnosić do takich indywidualnych historii jak ta o Mary Ellen Wilson.

5. Poproś, aby jedno z dzieci głośno przeczytało nagłówki z książeczki „Konwencja o Prawach Dziecka” : Komu przysługują prawa dziecka, Kto odpowiada za ochronę Twoich praw itd.. Następnie podziel klasę na grupy. W książeczce znajduje się 15 usystematyzowanych zagadnień. Postaraj się aby, grupy miały do opracowania nie więcej niż trzy- to usprawni pracę.

Grupa 1 :

Masz prawo znać swoje prawa

Masz prawo do życia, rozwoju i tożsamości. Państwo w którym mieszkasz chroni Twoje życie i stoi na straży Twojego bezpieczeństwa

Masz prawo do prywatności

Grupa 2:

Masz prawo do wychowania w rodzinie, a rodzice powinni kierować się zawsze Twoim dobrem. Państwo ma obowiązek ich w tym wspierać, masz również prawo do kontaktu z obojgiem rodziców

Nikt nie ma prawa wykorzystywać Cię seksualnie, masz prawo do ochrony przed takimi zachowaniami

Masz prawo do ochrony zdrowia i do właściwej opieki lekarskiej

Grupa 3:

Państwo powinno podjąć działania prawne, które uchronią Cię przed narkotykami

Jeżeli Twoja rodzina jest w trudnej sytuacji materialnej, państwo powinno Ci pomóc

Masz prawo do wyrażania swojego zdania, w ważnych sprawach które Cię dotyczą

Grupa 4:

Nawet gdy nie jesteś w pełni zdrowy, przysługuje Ci prawo do normalnego życia. Przysługują Ci też specjalne przywileje

Dzieci należące do mniejszości narodowych mają prawo do uczenia się swojego ojczystego języka, religii i własnej kultury

Nie ma gorszych ani lepszych dzieci. Masz takie same prawa jak wszyscy

Każda z grup ma za zadanie opracowanie uogólnionych artykułów Konwencji w następujący sposób:

- Temat:
np *Prawo do wyrażania własnych poglądów*
- Czego dotyczy/a artykuł/y (przedstaw w punktach najważniejsze informacje)
np *Masz prawo do wypowiadania swojego zdania*
Masz prawo do swobody myśli i wyznania
- Podaj przykład z życia codziennego, kiedy prawo to jest łamane
np. *Ktoś zabrania mi modlić się w cerkwi*

Uwaga! Przygotuj dzieci na to, że mogą nie potrafić podać przykładu lub nie zrozumieją jakiejś części czytanego tekstu. Poproś, aby podkreślały te fragmenty w książeczce i pomagały w interpretacji. Monitoruj pracę grup i poświęć wystarczająco czasu na realizację tego ćwiczenia. Wyjaśnij, iż celem tego zadania jest wprowadzenie do tematyki Praw Dziecka i że w zrozumieniu Konwencji pomoże im na kolejnych lekcjach- Dominik, bohater książeczki „Twoje Prawa”.

6. Uczniowie prezentują wyniki swojej pracy. Po zakończonym ćwiczeniu zawieście swoje karty pracy na ścianie przeznaczonej na „Mapę Myśli”.

7. Podsumowaniem lekcji będzie zadanie dramowe. Członkowie grup wybierają po jednym z tematów opracowanej przez nich Konwencji i prezentują ją na forum klasy. Zadaniem członków konkurencyjnych grup jest odgadnięcie czego dotyczy prezentacja. Dzieci mogą opowiadać historię z życia codziennego, które stanowią ilustrację przestrzegania lub łamania jakiegoś prawa.

Scenariusz nr 2/3

Temat: *Kampanie społeczne- jak informować, uczyć i zmieniać świat.*

Cele:

- poznanie znaczenia terminów: Konwencja o Prawach Dziecka, Komitet Praw Dziecka, Rzecznik Praw Dziecka, ratyfikacja
- zapoznanie z ideą i celami kampanii społecznych
- przyjrzenie się Prawom Dziecka w kontekście realizowanych kampanii społecznych
- dostrzeżenie zależności między tematami podejmowanymi w kampaniach, a sytuacją łamania Praw Dziecka
- rozbudzanie świadomości i funkcjonowania praw dziecka w życiu codziennym
- uwypuklenie pozytywnych skutków kampanii społecznych i walki na rzecz przestrzegania praw dziecka

Środki dydaktyczne:

- „Twoje Prawa”

- „Konwencja o Prawach Dziecka”

Pozycje te zostały wydane przez UNICEF i są dostępne na stronie organizacji
<http://www.unicef.pl/prawa-dziecka/dla-dzieci>

- Kartki papieru, mazaki, taśma samoprzylepna
- Ekran z rzutnikiem
- Laptop z połączeniem do Internetu (adresy stron podane w scenariuszu zajęć)
- Wydruk z Załącznika nr 1 Przemoc

Czas zajęć: 2 x 45 min

Przebieg zajęć:

1. Przypomnij uczniom i uczennicom, iż na wcześniejszej lekcji poznali treść Konwencji o Prawach Dziecka. Dziś dowiedzą się, kto dba i interweniuje gdy dzieje się coś złego. Lekcja dotyczyć będzie również tego, czym są kampanie społeczne i jakie organizacje używają ich jako narzędzi edukacji do zmiany społecznej. Wszystkie projekty, które zostaną zaprezentowane na najbliższych lekcjach będą stanowić źródło inspiracji dla pracy dziennikarzy Klasowej Agencji Prasowej. Zasygnalizuj dzieciom, że zależy Ci na tym, aby wykorzystały swój potencjał i kreatywność w tworzeniu swoich autorskich projektów. Poproś, aby na każdym etapie pracy zastanawiały się jak mogłyby przekonać swoich rówieśników, że temat Praw Dziecka jest ważny. Jeżeli uważają, że większość dzieciaków w szkole uwielbia hip-hop, to czy są w stanie wymyślić piosenkę o Prawach Dziecka w tej stylistyce. Pamiętaj, aby dać wolność dzieciom w ich wyborach. Nawet jeśli uważasz, że pomysł nie jest najlepszy, pozwól go realizować. Dzieci zaangażują się prawdziwie, ponieważ będą czuły, że to ich projekt, a nie odgrywany i reżyserowany przez ciebie scenariusz.

2. Opowiedz uczniom o szczegółach powstania Konwencji Praw Dziecka, Komitecie Praw Dziecka i o roli Rzecznika Praw Dziecka. Akcentuj najważniejsze informacje, dzieci powtórzą je i utrwala w kolejnym ćwiczeniu. Możesz posłużyć się poniższym tekstem:

„Najważniejszym aktem prawnym, który określa prawa dziecka jest Konwencja o prawach dziecka. Potocznie nazywa się ją światową konstytucją praw dziecka. Została uchwalona 20 listopada 1989 roku przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych. Wszystkie 192 kraje, które zdecydowały się ratyfikować ten dokument, zobowiązały się do respektowania i realizowania jego zapisów. Polska uczyniła to w 1991 roku.”³

(wyjaśnij uczniom: *Ratyfikować* oznacza przyjąć, czyli uznać za obowiązujący w danym kraju. Wiąże się to z podpisaniem dokumentu Konwencji, a tym samym zobowiązaniem się do przestrzegania zawartych w nim praw np prawa do edukacji. Oznacza to, że jeżeli Polska ratyfikowała Konwencję Praw Dziecka, to każde dziecko w tym państwie ma prawo chodzić do szkoły)

„Konwencja jest dokumentem w pewnym sensie rewolucyjnym bo po raz pierwszy zostały w niej uwzględnione prawa i wolności osobiste dziecka takie jak np. prawo do prywatności, swobody wypowiedzi etc. Konwencja wprowadziła też mechanizm kontroli respektowania praw dziecka przez poszczególne państwa. Są one zobowiązane do składania raportów z wykonywania Konwencji, rozpatrywanych następnie przez specjalnie powołany w tym celu

³ <http://www.unicef.pl/prawa-dziecka/geneza-praw-dziecka>

Komitet Praw Dziecka z siedzibą w Genewie. Konwencja zakłada, że dzieci nie są w pełni dojrzałe i na tyle świadome, by same mogły o siebie zadbać, przez co należy im się szczególna opieka i ochrona. Najważniejszymi zasadami, którymi kierowali się twórcy Konwencji są : zasada kierowania się zawsze dobrem dziecka oraz zasada równości wobec prawa wszystkich dzieci niezależnie od pochodzenia, koloru skóry czy wyznania. Polska była inicjatorem i pomysłodawcą stworzenia Konwencji o prawach dziecka dlatego też spoczywa na nas szczególna rola, aby prawa dziecka były w Polsce znane i przestrzegane”⁴

Rzecznik Praw Dziecka to urzędnik, który jest wybierany na 5 lat (tak dzieje się w Polsce), jego obowiązkiem jest stać na straży praw dziecka. Dba o to, aby przestrzegano Konwencji Praw Dziecka oraz Konstytucji, która również gwarantuje dzieciom wiele praw.

„Naturalnymi "strażnikami" praw dziecka są jego rodzice i opiekunowie. Ale dziecko czasami potrzebuje też specjalnego zabezpieczenia w prawie stanowionym. Dobre prawo stanowione może i powinno pomagać rodzicom i opiekunom w rozwoju dziecka”.⁵

3. Przypnij na tablicy hasła „rozsypanki” i poproś uczniów i uczennice o uporządkowanie par.

Grupa 1: Pierwsze prawa dziecka, ale jeszcze niekompletne to

Grupa 2: Deklaracja Genewska z 1924 roku

Grupa 1: Najważniejszym aktem prawnym określającym prawa dziecka jest

Grupa 2: Konwencja o Prawach Dziecka z 20 listopada 1989 roku

Grupa 1: Podpisać i przyjąć dokument Konwencji jako obowiązujący w danym kraju to

Grupa 2: Ratyfikować

Grupa 1: 192 państwa należące do organizacji, której celem jest utrzymywanie pokoju na świecie, nazywane jest

Grupa 2: ONZ czyli Organizacją Narodów Zjednoczonych

4. Uporządkowane pary, uczniowie przyklejają na kartonie, który zawieszają na ścianie „Mapy Myśli”

5. Podziel klasę na grupy minimum 5 osobowe. Poinformuj, że za chwilę puścisz im materiał filmowy i radiowy oraz rozdasz wydruki plakatów (załącznik 1 Przemoc). Ich zadanie polega na przyporządkowaniu tematu Konwencji, którego ten materiał dotyczy. Kolejne zadanie to odpowiedź na pytanie, czym jest kampania społeczna i co stawia sobie za zadanie. Jakie metody dotarcia do widza, słuchacza zostały wykorzystane. (Uczniowie mają się odnieść do wszystkich prezentowanych projektów). Grupy wybierają jeden z zaprezentowanych materiałów i przygotowują argumenty na rzecz wytypowanego projektu (dlaczego podoba się im najbardziej, co sprawiło, że jest zapamiętali go najbardziej, jak opowiada o temacie Konwencji, której dotyczy itp.)

6. Przekaż uczniom poniższe informacje. Tytuły kampanii, organizacje patronujące, realizujące, badania statystyczne. Poproś, aby zastanowili się:

---

⁴ <http://www.unicef.pl/prawa-dziecka/geneza-praw-dziecka>

⁵ <http://www.brpd.gov.pl/detail.php?recid=35>

- po co i z jakich powodów realizuje się kampanie społeczne

<http://www.youtube.com/watch?v=zNyZqisk8G8>

kampania „Kocham. Nie biję”

Instytucje zaangażowane w realizację projektu

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
- Ministerstwo Zdrowia
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
- Ministerstwo Sprawiedliwości
- Ministerstwo Edukacji Narodowej
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych
- Komenda Główna Policji
- Rzecznik Praw Dziecka

<http://www.youtube.com/watch?v=WvCcyvq0xTM>

kampania „Podnieś rękę przeciwko biciu”

Kampania Rady Europy

<http://www.biciejestglupie.pl/?cat=1>

Kampania radiowa „Bicie jest głupie”

- Porozumienie „Dzieci Pod Ochroną” zleciło poniższe badania i zdecydowało się na przeprowadzenie kampanii

Wyniki badań przeprowadzonych pro bono przez Millward Brown SMG/KRC dla Porozumienia “Dzieci pod Ochroną” wskazują, że:

* 60% Polaków było bitych w dzieciństwie

* 70% Polaków daje klapsy swoim dzieciom.

* 47% badanych przynajmniej raz uderzyło dziecko ręką.

* 35% deklaruje, że nigdy nie podjęło działań będąc świadkiem lub przypuszczając, że dziecko jest bite.

* 43% badanych uważa, że otrzymane w dzieciństwie kary fizyczne miały pozytywny wpływ na ich dalsze życie.

* 6% badanych przyznało, że co najmniej raz uderzyło dziecko tak, że miało ślady (sińce, zadrapania) na ciele⁶

Załącznik nr 1 Przemoc- wydruki plakatów

Kampania „Zobacz usłysz powiedz”

Fundacja Dzieci Niczych informacja ze strony projektu

„Niemal każdego tygodnia media donoszą o kolejnych przypadkach dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie. Kiedy dojdzie do tragedii - okaleczenia albo śmierci dziecka - często okazuje się, że wiele osób wiedziało o zagrażającej dziecku sytuacji w rodzinie. Maltretowane, zaniedbywane, krzywdzone dzieci nie są w stanie same się bronić. Dlatego tak ważne jest, aby dorośli, którzy wiedzą o krzywdzie dziecka, chcieli i potrafili ochronić je przed przemocą.

Fundacja Dzieci Niczyje rozpoczyna ogólnopolską kampanię "Zobacz - Usłysz - Powiedz", która ma na celu uwrażliwienie dorosłych na problem przemocy wobec dzieci i pokazanie, w jaki sposób dorośli mogą pomóc dziecku.

Kampania realizowana jest dzięki wsparciu finansowemu Unii Europejskiej”.⁷

7. Poproś, aby uczniowie pozostali w swoich grupach i przeczytali list Oli i odpowiedź Dominika z książeczki „Twoje Prawa” s. 8

8. Zadaj następujące pytania

a) O jakich dwóch rodzajach przemocy mówi Dominik i na czym one polegają?

b) Czy tylko dorosłym zdarza się łamać Prawa Konwencji?

8. Wygeneruj na ścianie z „Mapą Myśli” miejsce, które nazwiecie „Przestrzenią Dobrych Pomysłów”, zostaną tam umieszczone pomysły do realizacji dla Klasowej Agencji Prasowej

9. Zachęć uczniów i uczennice, aby wypisali na kartkach, zainspirowane obejrzanymi i wysłuchanymi kampaniami pomysły do realizacji. Zwróć uwagę na to, że mają to być ogólne strategie kampanii Klasowej Agencji Prasowej. Dzieci na tym etapie nie wymyślają konkretnych projektów do zrealizowania, zapisują jedynie metody jakich mogliby użyć np. plakat, spot radiowy, układ choreograficzny odtąńczony na korytarzu szkolnym itd. W strefie „Przestrzeni Dobrych Pomysłów” mogą się również znajdować informacje o tym, co najbardziej spodobało się uczestnikom zajęć w konkretnych projektach np. „Kocham. Nie biję”- zaangażowanie osób sławnych.

10. Podsumowując zajęcia, nawiąż do tematu lekcji. Co to znaczy, że kampanie społeczne: informują, uczą i zmieniają świat.

---

⁶ http://www.biciejestglupie.pl/?page_id=2125

⁷ <http://www.zobacz-uslysz-powiedz.pl/media.html>

Scenariusz nr 4/5

Temat: *Dzielnych los wspomaga*

Cele:

- dostrzeganie w opowieściach o życiu codziennym, bohaterskich postaw walki o swoje prawa
- promowanie aktywnej postawy sprzeciwu wobec łamania Praw Dziecka
- wzbudzenie empatii
- rozpoznawanie różnorodnych metod realizowania kampanii społecznych
- zyskanie wiedzy na temat sytuacji życiowej dzieci z różnych części świata
- podniesienie świadomości dotyczącej nierówności możliwości oferowanych w życiu społecznym

Środki dydaktyczne:

- „Twoje Prawa”
- „Konwencja o Prawach Dziecka”

Pozycje te zostały wydane przez UNICEF i są dostępne na stronie organizacji

<http://www.unicef.pl/prawa-dziecka/dla-dzieci>

- Kartki papieru, mazaki, taśma samoprzylepna
- Ekran z rzutnikiem
- Laptop z podłączeniem do Internetu (adresy stron podane w scenariuszu zajęć)
- Tłumaczenie do filmu Załącznik nr 2

Czas zajęć: 2 x 45 min

Przebieg zajęć:

1. Zakomunikuj dzieciom, że na dzisiejszych zajęciach będziemy poznawać kolejne artykuły Konwencji, jak również szkolić kompetencje dziennikarskie poprzez poznawanie nowych metod dotarcia do odbiorcy.

2. Poproś, aby jeden uczeń lub uczennica przeczytał/a tekst z książki „Twoje Prawa” strona 19 i z książki „Konwencja o Prawach Dziecka” s.13

3. Rozdaj tłumaczenie do filmu i poproś o uważną lekturę, następnie włącz film.

http://www.kampaniespoleczne.pl/kampanie,1487,wyksztalcona_dziewczynka_to_wyksztalcone_spoleczenstwo

4. Opowiedz o kulisach projektu

„Stare afrykańskie przysłowie mówi, że jeśli kształci się chłopca, kształci się pojedynczą osobę, a jeżeli kształci się jedną dziewczynkę, kształci się całe społeczeństwo. Chociaż rząd Kenii wprowadził obowiązek nauki szkolnej, dostęp do edukacji dla dziewcząt wśród Masajów nie jest priorytetem. Jedynie nielicznym udaje się ukończyć szkołę podstawową, a jeszcze mniej rozpoczyna naukę w szkole średniej. Jeżeli rodzice chcą wykształcić swoje dziecko, wówczas inwestują w edukację syna, a nie córki, która zaraz po osiągnięciu dojrzałości (ok. 13 lat) powinna wziąć ślub i opuścić rodzinę.

Aby pomóc afrykańskim kobietom i dać im szansę wyboru, pozwolić decydować samym o sobie, Kakenya Ntaiya, która miała podążać tą samą drogą, co wszystkie dziewczynki urodzone w kenijskiej wiosce Enoosaen, przy współpracy z międzynarodową organizacją Vital Voices Global Partnership działającą na rzecz kobiet, przybliżyła problem równouprawnienia i dostępu do edukacji dla kobiet.

W tym celu przygotowana została animowana opowieść, w której Kakenya Ntaiya opowiada o swoich marzeniach i drodze do ich realizacji. Hasłem "This is my vital voice. Now raise yours." ("To jest mój głos życia. Teraz twoja kolej") Kakenya zachęca do pomocy w realizacji jej życiowego marzenia, czyli wybudowania szkoły dla masajskich dziewcząt w Kenii. Grafiką i podkładem muzycznym zajęli się odpowiednio Pistachios i Dan Radlauer.

Kakenya podróżuje po świecie jako gorliwa zwolenniczka edukacji dla kobiet. (...)Za swoją pracę na rzecz kobiet Kakenya Ntaiya została uhonorowana nagrodą Rising Voices Global Leadership”⁸

5. Poproś dzieci, aby wypowiedziały się na temat obejrzanej historii

- co myślą o bohaterce filmu?

- czy wiedzą, że nie wszędzie na świecie, ma się takie same szanse na edukację czy dobrą pracę ze względu na płeć

- czy słowa Terencjusza „Dzielných los wspomaga” pasują do bohaterki filmu, o jakich sukcesach Kakenya można mówić?

-co sprawia, że dobrze ogląda się nam tę historię, a jednocześnie wiemy, że to nie jest zmyślona historia? (Zwróć uwagę na elementy animacji i fotografii Kakenya)

5. Wróć do listu Karola ze strony 11. Zapytaj uczestników zajęć, kiedy mamy do czynienia z łamaniem praw dziecka, a kiedy „z pozornym” naruszeniem. Jakie okoliczności sprawiają, że coś co na pierwszy rzut oka może się wydawać niezgodne z Konwencją, takim nie jest.

6.Opowiedz dzieciom o Dniu Bezpiecznego Internetu obchodzonym 7 lutego. Włącz filmik, poproś, aby uczniowie i uczennice zwrócili/ły uwagę na organizacje, które zaangażowały się w projekt.

<http://www.youtube.com/watch?v=3nR-IzRLJDA>

7. Zapytaj dzieci, czy zapamiętały, że jednym z ich praw jest prawo do odpoczynku i wolnego czasu. Czy w związku z tym wymagania rodziców, aby sprzątać swój pokój, roszczenia nauczycieli aby odrabiać prace domowe są zgodne z Konwencją?

8. Pozwól na dyskusję. Przytocz fragment z Konwencji, który mówi o tym, że dobro dziecka jest najważniejsze i postaraj się wytłumaczyć, dlaczego czasem decyzje które dzieci odczuwają jako ograniczające lub krzywdzące są dla ich dobra. Koniecznie zaznacz, że mogą się zdarzyć takie sytuacje, w których ktoś dorosły mówi dzieciom, że coś jest właściwe, choć wcale takie nie jest. Zapytaj jak wg nich powinno się wtedy zachować.

8. Kolejne zadanie, zilustruje nam jak ważny jest kontekst sytuacji, czyli wszystkie okoliczności. Poproś o głośną lekturę „Twoich Praw” strona 18.

- co Dominik odpowiada Danusi?

- kiedy praca dziecka jest niezgodna z Konwencją?

9. Rozdaj uczniom i uczennicom wydruk listu Załącznik nr 3 Praca.

Powiedz, że taki list otrzymało 35 000 dzieci które chodzą do szkoły w Indiach. Jest to oferta pracy. Przeczytaj treść listu.

"Z radością zawiadamiamy, że znajdujesz się w grupie wiekowej 6-14 lat, co kwalifikuje cię do pracy w przemyśle odzieżowym. Korzyści płynące z zatrudnienia w tak młodym wieku – zarobki rzędu 1080 rupii (ok. 54 zł) rocznie, praca 7 dni w tygodniu po 16 godzin, brak ubezpieczenia i opieki lekarskiej. - Twoje małe, zwinne rączki i dobry wzrok doskonale przydadzą się przy szyciu i tworzeniu skomplikowanych wzorów na tkaninach.. Wystarczy odesłać podpisaną propozycję i jak najszybciej zgłosić się do pracy"

10. Zapytaj,

-które z dzieci zgodziłyby się na taką pracę?

- czy to może być prawdziwy list, czy jest to wg nich żart?

- poproś, aby dzieci powiedziały szacunkowo, ile dzieci w wieku od 6 do 14 lat może pracować w Indiach

Według szacunków UNICEFu, ok. 55 milionów indyjskich dzieci w wieku 6-14 lat pracuje

11. List, który dzieci mają na ławkach jako wydruk, był elementem kampanii Bachpan Bachao Andolan (Ruch Ochrony Dzieciństwa) w Indiach.

„Oprócz „oferty pracy” w kopercie umieszczono informacje na temat działalności organizacji oraz prośbę o datek finansowy lub wsparcie w ramach wolontariatu. Akcja spotkała się z dużym odzewem, 60 procent rodziców zareagowało aktywnie, przesyłając pieniądze, wyrazy poparcia lub osobiście angażując się w działalność organizacji.”⁹

12. Zainicjuj rozmowę na temat sytuacji dzieci na świecie.

13. Porozmawiaj na temat kampanii, które dzisiaj zobaczyli. Poproś o zrobienie notatek i zawieszenie ich w strefie „Przestrzeni Dobrych Pomysłów”

14. „Dzielnym los wspomaga”- jak uczniowie i uczennice szkoły podstawowej, Wy -możecie zmienić świat?

---

⁹ http://www.kampaniespoleczne.pl/kampanie,1701,oferta_pracy_dla_dzieci

Scenariusz nr 6/7

Temat: Warsztat dziennikarza- Klasowa Agencja Prasowa

Cele:

- utrwalenie wiadomości na temat Konwencji o Prawach Dziecka
- nauka organizacji pracy, podział obowiązków, rozplanowanie działań w czasie
- konstruowanie pytań sondażowych
- rozwijanie kreatywność poprzez stawianie zadań o formule otwartej
- wykorzystywanie zdobytej wiedzy na temat strategii tworzenia kampanii społecznych i użycie jej w praktycznym działaniu

Środki dydaktyczne:

- „Twoje Prawa”
- „Konwencja o Prawach Dziecka”

Pozycje te zostały wydane przez UNICEF i są dostępne na stronie organizacji

<http://www.unicef.pl/prawa-dziecka/dla-dzieci>

- Kartki papieru, mazaki, taśma samoprzylepna
- Farby, pędzle, kredki
- Duże arkusze papieru
- Sznurek i spinacze do bielizny
- Telefony komórkowe

Czas zajęć: 2 x 45 min

Przebieg zajęć:

1. Rozciągnij sznurek przywiązany do dwóch krzesełek ustawionych pod tablicą. Poinformuj uczniów i uczennice, że na nim będą zawieszać najlepsze pomysły Klasowej Agencji Prasowej. Pomysły, które zostaną wcielone w życie.

2. Zadanie na rozgrzewkę. Poproś, aby każdy wymyślił sobie 4 pytania sondażowe dotyczące zdobytej wiedzy. Zapisz je na tablicy, stawiaj pionowe kreski obok tych, które się powtarzają.

3. Zapytaj do czego Klasowa Agencja Prasowa mogłaby wykorzystać metodę sondażu?

4. Poproś, aby uczniowie dobrali się w pary, a następnie wylosowali karteczki. Na kartce znajduje się numer strony z książki „Twoje Prawa”. Zadanie polega na przeczytaniu listu i odpowiedzi Dominika ze strony określonej poprzez wylosowany numer, oraz na stworzeniu logo i hasła reklamowego określonego artykułu.

Wykorzystaj te artykuły, które nie zostały szczegółowo omówione.

5. Grupy prezentują wyniki swojej pracy

6. Przeprowadź głosowanie, który wg uczniów i uczennic artykuł Konwencji Praw Dziecka jest najważniejszy. Każdy może oddać 3 głosy na 3 różne prawa. Poniższe prawa zapisane na dużym brystolu ustaw na tablicy i odczytaj. Z boku zapisuj punktację z głosowania. Najwyżej punktowane artykuły staną się priorytetowe w kolejnym zadaniu.

- Masz prawo znać swoje prawa
- Masz prawo do życia, rozwoju i tożsamości. Państwo w którym mieszkasz chroni Twoje życie i stoi na straży Twojego bezpieczeństwa
- Masz prawo do wychowania w rodzinie, a rodzice powinni kierować się zawsze Twoim dobrem. Państwo ma obowiązek ich w tym wspierać, masz również prawo do kontaktu z obojgiem rodziców
- Masz prawo żyć bez przemocy
- Nikt nie ma prawa wykorzystywać Cię seksualnie, masz prawo do ochrony przed takimi zachowaniami
- Masz prawo do ochrony zdrowia i do właściwej opieki lekarskiej
- Państwo powinno podjąć działania prawne, które uchronią Cię przed narkotykami
- Jeżeli Twoja rodzina jest w trudnej sytuacji materialnej, państwo powinno Ci pomóc
- Masz prawo do wyrażania swojego zdania, w ważnych sprawach które Cię dotyczą
- Masz prawo do odpoczynku i wolnego czasu. Nikt nie może zmuszać Cię do pracy ponad siły, ani wykorzystywać zarobkowo w inny sposób
- Masz prawo uczyć się i zdobywać informację. Szkoła powinna uczyć Cię szacunku dla Praw Człowieka
- Nawet gdy nie jesteś w pełni zdrowy, przysługuje Ci prawo do normalnego życia. Przysługują Ci też specjalne przywileje
- Dzieci należące do mniejszości narodowych mają prawo do uczenia się swojego ojczystego języka, religii i własnej kultury
- Nie ma gorszych ani lepszych dzieci. Masz takie same prawa jak wszyscy
- Masz prawo do prywatności

7. Poinformuj klasę, że dzisiejsze zajęcia będą się ogniskować wokół grup roboczych.

a) grupa do audycji w radiowęźle

zadania:

- określenie tematyki, wypisanie konkretnych informacji, które mają się pojawić w audycji np.

Czy wiesz, że wraz z przyjściem na świat, każde dziecko nabywa prawa, na które nie trzeba zasłużyć, spełniając jakiegokolwiek wymagania.

Gdzie w szkole można się zgłosić prosząc o pomoc.

- Na stronie 17 i 18 „Konwencji o Prawach Dziecka” znajdują się telefony zaufania i informacje o zagrożeniach w Internecie, jak w atrakcyjny sposób poinformować o tym uczniów

- ile audycji planujecie?

- jak sprawdzicie, czy informacje przez Was podane zostały zapamiętane przez innych uczniów szkoły?

- stworzenie scenariuszy audycji (uczniowie mogą wykorzystać materiały z lekcji np. czytać fragmenty listów do Dominika itp.)

b) radiowy spot reklamujący wiedzę na temat Praw Dziecka

(Uczniowie i uczennice mogą go nagrywać telefonem komórkowym)

zadania:

- scenariusz spotu

c) gazetka ścienna na korytarzu szkolnym

zadania:

- określenie tematyki np. sytuacja dzieci na świecie, czy wszędzie są przestrzegane Prawa Dziecka

- opracowanie graficzne

- informacje tekstowe

d) grupa kreatywna

zadania:

- innowacyjny pomysł, formuła otwarta

8. Odsyłaj uczniów i uczennice do „Mapy Myśli” i „Przestrzeni Dobrych Pomysłów”.

9. Wyniki pracy w grupach roboczych umieśćcie na sznurku.

10. Podsumuj zajęcia i podziękuj za wspólną pracę.

Scenariusz nr 8/9

Temat: *O Prawach Dziecka w Naszej Szkole*

Cele:

- rozwijanie twórczej aktywności uczniów i uczennic
- promowanie postawy obywatelskiej
- zachęcenie do podejmowania osobistych działań na rzecz walki z łamaniem Praw Dziecka oraz edukacji o przysługujących prawach
- przeanalizowanie roli mediów w promowaniu właściwych postaw
- rozwijanie umiejętności planowania działań

Środki dydaktyczne:

- „Twoje Prawa”
- „Konwencja o Prawach Dziecka”

Pozycje te zostały wydane przez UNICEF i są dostępne na stronie organizacji

<http://www.unicef.pl/prawa-dziecka/dla-dzieci>

- Kartki papieru, mazaki, taśma samoprzylepna
- Farby, pędzle, kredki

- Duże arkusze papieru
- Sznurek i spinacze do bielizny
- Telefony komórkowe

Czas zajęć: 2 x 45 min

Przebieg zajęć:

1. Ustal z dziećmi terminarz, realizowanych zadań i monitoruj postępy pracy.
2. Poświęćcie czas na dopracowanie projektów poszczególnych grup roboczych.
3. Ostatnią godzinę przeznacz na próbę generalną.